

OPONENTSKÝ POSUDEK

Bakalářské práce Zuzany Kopecké

ZMĚNY VE VÝVOJI PROSTOROVÉ STRUKTURY VYBRANÝCH MĚST PO ROCE 1990

Univerzita Karlova
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Bakalářská práce Zuzany Kopecké se věnuje problematice proměny prostorové struktury pěti vybraných středně velkých měst v České republice. Konkrétně sleduje procesy nové rezidenční výstavby, regenerace sídlišť, rozvoje maloobchodní sítě a případných brownfields. Hlavním cílem práce je nalezení podobností nebo odlišností ve vývoji struktury vybraných měst a posouzení vlivu procesů šířících se z hlavního města Prahy na vývoj sledovaných procesů.

Klíčovým problémem práce je zvolené velmi široké téma výzkumu, které by odpovídalo spíše dizertační práci. Rozsah práce tak značně přesahuje limit daný požadavky na bakalářskou práci a je větší než řada prací diplomových. Analýza dílčích procesů v jednotlivých městech je tak poměrně povrchní a popisná. Textu by prospělo zúžení tématu (např. na jeden ze sledovaných procesů) a položení dostatečně úzké výzkumné otázky, které by umožnilo hlubší poznání sledované problematiky.

V úvodu práce si autorka jasně stanovuje cíle práce a formuluje výzkumné otázky. Není však zřejmé, na jakém základu jsou založena očekávání. Na studiu literatury? Například proč se autorka domnívá, že „intenzita a forma nové výstavby bude korelovat s úrovní vyjížděky do Prahy, což souvisí s vyššími průměrnými příjmy v Praze než ve zdrojových oblastech“ (s. 11)? Jsou dojíždějící do Prahy právě ti obyvatelé, kteří se stěhují do zázemí sledovaných měst?

Autorka obecně akcentuje především vazby na hlavní město Prahu, což považuji za nadhodnocené. Domnívám se, že zděděná prostorová struktura města je zásadní pro všechna sledovaná města a na proměnu prostorové struktury působí z velké míry také celková ekonomická situace v regionu. (Vznikají vůbec brownfields ve městech a je potřeba proměnit jejich území pro potřeby nových uživatelů? Jsou obyvatelé dostatečně ekonomicky silní k regeneraci panelových domů na sídlištích nebo výstavbě domů v zázemí města?) U některých procesů pak nezastupitelnou roli jako katalyzátora procesů může hrát místní správa (např. revitalizace brownfields, regenerace sídlišť).

Autorka rovněž v úvodu neuvádí, jak probíhal výběr sledovaných procesů měnících prostorovou strukturu měst. Na základě studia literatury (v tom případě chybí její citace) nebo vlastní zkušenosti autorky?

Teoretická část práce se věnuje charakterizaci jednotlivých procesů, které mění prostorovou strukturu města: transformace centrálních částí měst, rozvoj rezidenční výstavby v zázemí měst, rozvoj maloobchodu, regenerace nevyužitých ploch. Popis některých procesů je poměrně povrchní, na hlubší uchopení však neměla autorka v bakalářské práci prostor. Autorka prokazuje, že je schopná dobře pracovat s českou odbornou literaturou. Citovaných titulů zahraniční literatury je v práci poměrně málo.

Třetí kapitola podrobně popisuje metodiku sledování vybraných jevů. Některé její části však nejsou čtenáři zcela jasné. V případě hodnocení rezidenční výstavby není jasné, zda autorce jde pouze o proces suburbanizace (zaměřuje se především na výstavbu rodinných domů v zázemí měst). Probíhá však ve sledovaných městech také výstavba nových okrsků bytových domů? A jak to mění prostorovou strukturu měst?

V empirické části není jasné, jakým způsobem autorka vymezuje zázemí města. Například v kapitole 4.2 hodnotí poměrně nízkou intenzitu výstavby bytů v rodinných domech v rámci administrativních hranic města Benešov a shrnuje, že zjištění je v rozporu s očekáváním, že „s rostoucími vazbami na Prahu by měla narůstat i intenzita výstavby v zázemí města“ (s. 28). Podle mého názoru zázemí města však zasahuje i na území za hranicemi administrativních hranic, které však autorka do analýzy nezahrnuje. Sledovat proces suburbanizace v území vymezeném pouze administrativními hranicemi a zvláště pak porovnávat jednotlivá města mezi sebou je velmi problematické. V některých městech totiž mohou být území vhodná pro výstavbu rodinných domů jejich součástí, v jiných je nutné stavět až v katastrech sousedících obcí.

Za nedostatek také považuji absenci alespoň základní analýzy prostorové struktury jednotlivých měst (např. jednoduchou mapu města s vyznačením centra, hlavních průmyslových oblastí, sídlišť, ostatních rezidenčních čtvrtí městského charakteru a periferních oblastí). Posuzovat proměnu prostorové struktury je pak obtížnější a pro čtenáře, který města nezná, jsou výsledky výzkumu obtížně čitelné.

Na konci práce autorka správně shrnuje výsledky šetření v jednotlivých městech a vzájemně je porovnává. V závěru se pak navrácí k výzkumným otázkám položeným v úvodu práce a diskutuje výsledky výzkumu.

Na druhé straně je nutné ocenit snahu autorky ve zpracování práce. Je zřejmý velký objem práce, kterou autorka vykonala. Je schopná poměrně dobře analyzovat daný problém a vytvořit syntézu zjištěných skutečností. Práce je formálně a stylisticky na velmi dobré úrovni s velmi malým množstvím drobných překlepů a chyb. Oceňuji vytvoření pěkných grafických výstupů, především map zobrazujících oblasti nové rezidenční výstavby a celkovou proměnu prostorové struktury sledovaných měst.

Na závěr bych chtěla autorku požádat o zodpovězení následujících otázek:

1. Kolik rozhovorů s jakými představiteli města bylo v rámci Vašeho výzkumu provedeno?
2. Jakým způsobem vymezujete zázemí města?
3. V případě rezidenční výstavby uvádíte, že „na pláncích jsou zobrazeny pouze lokality s významnou koncentrací nových domů, výběr zobrazovaných lokalit se liší s ohledem na celkovou velikost města“. Jaká byla kritéria výběru? Jaký je nejmenší počet domů? O jaký typ výstavby se jednalo?

Rozhodnutí o přijetí práce závisí na průběhu obhajoby a kvalitě zodpovězení otázek a vyjádření se k uvedeným připomínkám k práci.

V Praze 8. 9. 2010

Mgr. Petra Puldová
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje